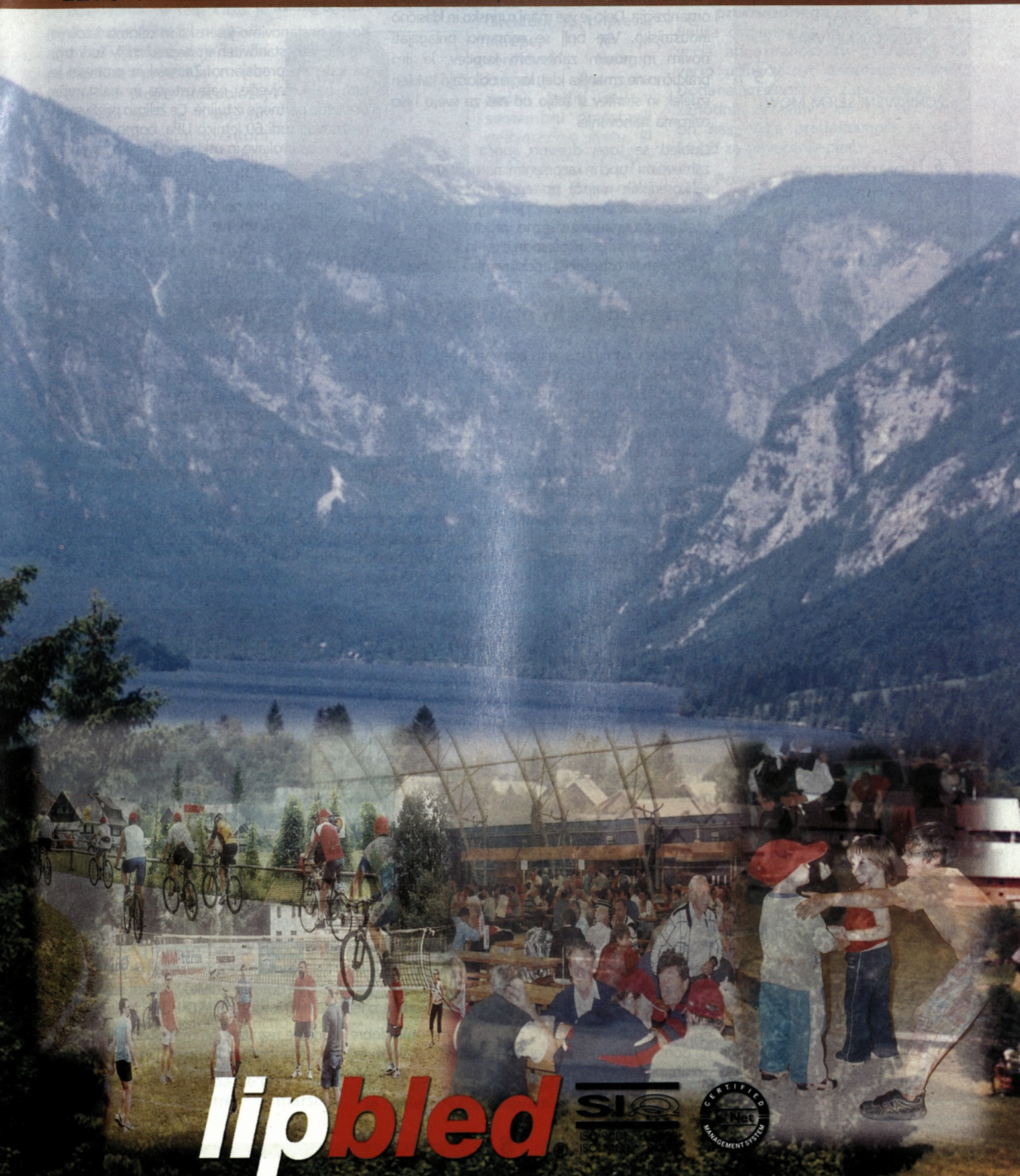

novo Glasilo

LETO 4

SREDA, 19. 10. 2005

ŠT. 22

lipbled

k a z a l o

2 DRAGI BRALCI,
PROIZVODNJA IN PRODAJA
V AVGUSTU IN I-VIII 2005

3 DRUGA FAZA
PRENOVE PODJETJA

4 RAZVOJ
FUNKCIJSKIH VRAT

5 POHIŠTVENI SEJEM MOW

6 HOMAGTREFF 05

9 BAROMETER SUGESTIJ
ISO 9001 V ZDRAVSTVU -
KAJ MI POMENI ?

10 PREDSTAVLJAMO
SODELAVCE

11 HUMANIZACIJA
DELOVNIH MEST
V PC NOTRANJA VRATA
REVIZIJA IZJAVE O VARNOSTI
Z OCENO TVEGANJA

12 ARABSKA KUHINJA

13 LIPOV DAN
V BOHINJU -
FOTOREPORTAŽA

16 DOGAJANJA NA BLEDU
10.10. - 24.10.2005

18 KADROVSKE SPREMEMBE
V AVGUSTU IN
SEPTEMBRU
STANJE ZAPOSLENIH

19 NAGRADNA
KRIŽANKA

UREDNIŠKI ODBOR:
Glavni urednik: Andrej Naglič

ČLANI:
Andreja Čoralič, Matej Mulej,
Stojan Ulčar, Metod Purgar,
Martina Šefman, Ciril Kraigher

Foto: Arhiv Lipbled

Dragi bralci,

Ponovno pozdravljeni v imenu vseh, ki vsak drugi mesec pripravljamo Novo glasilo in se trudimo, da bi vas obveščali o pomembnih dogodkih v Lipbled. Snovi za pisanje in poročanje nam praktično ne zmanjka. Živimo namreč v zelo razgibanih časih in delamo v podjetju, ki je živa organizacija. Delo je vse manj rutinsko in klasično industrijsko. Vse bolj se moramo prilagajati novim in novim zahtevam kupcev, ki jim praktično ne zmanjka idej, ko se odločajo kakšen izdelek in storitev si želijo od nas za svojo hišo oziroma stanovanje.

Lipbled se torej dnevno sooča z vse bolj zahtevnimi kupci in razpršenimi naročili. Klasičnih velikoserijskih naročil po enotnem standardu, enakega dizajna in dimenzij je torej vse manj. To otežuje doseganje ustrezne produktivnosti in ekonomičnosti proizvodnje in ogroža načrtovano uspešnost poslovanja celotnega

podjetja. Uprava je zato začela z uvajanjem druge faze programa prenove podjetja, ki ga predsednik uprave predstavlja v svojem prispevku na straneh tokratne izdaje Novega glasila. Program po eni strani pomeni varčevanje oziroma zmanjševanje stroškov, po drugi strani pa pomeni tudi vlaganje v razvoj izdelkov in storitev in skrb za kadre, predvsem z izboljšanjem humanosti dela in delovnih procesov. Tudi o tem lahko preberete v nadaljevanju aktualne številke našega glasila.

Kot je nestanovitno jesensko in celotno letošnje vreme, je nestanovitno in nepredvidljivo tudi trg, na katerem prodajamo. Zamajal in pretresel je tudi naše največje, najzvestejše in najstarejše poslovne partnerje iz tujine. Če želimo preživeti in praznovati tudi 60 letnico LIPa, bomo morali še bolj zavihati rokave in usklajeno timsko zaveslati. Ne preostane nam torej drugega, kot zavzeto pristopiti k izvedbi druge faze prenove podjetja. Vsi skupaj smo kot priklenjeni galjoti na galeji, bi rekel predsednik uprave.

Andrej Naglič

Proizvodnja in prodaja v avgustu in I-VIII 2005

Lipbled je v osmih mesecih letošnjega leta dosegel 1% nižji obseg proizvodnje kot v enakem obdobju preteklega leta, za 7% pa je zaostal tudi za gospodarskim načrtom. Eden izmed vzrokov za slabšo zasedenost proizvodnih kapacitet je trženje obstoječih zalog gotovih izdelkov, ki so se v primerjavi z začetkom leta znižale za več kot 80 mio SIT oziroma 9%, kar je za podjetje dobro. Še naprej pa bo potrebno povečati aktivnosti v smeri dviga produktivnosti, znižanja stroškov na enoto izdelka, izboljšanja fleksibilnosti in ustrezne dobavne pripravljenosti (ne glede na posamična nestandardizirana naročila) ob strožji izbiri repromaterialov.

S številnimi prodajnimi aktivnostmi smo v osmih mesecih kljub težavni tržni situaciji (predvsem na nemškem tržišču in na trgih nekdanje Jugoslavije) 100% dosegli načrtovano prodajno vrednost in preko 370 mio SIT presegli lanskoletno. V avgustu je bila dosežena prodaja v višini 494 mio SIT, ki je bila najnižja v letošnjem letu in je preko 250 mio SIT zaostala za povprečjem preteklih mesecev letošnjega leta.

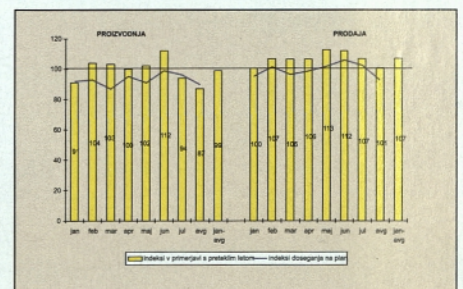
PC Opažne plošče je daleč najuspešnejši profitni center, ki je edini celo presegel načrtovano proizvodnjo za 3% ter 4% tudi lanskoletno. Ob odlično izpeljanih prodajno - proizvodnih aktivnostih so uspeli doseči več kot 14% višjo prodajno vrednost tako od načrtovane kot tudi lanskoletne. Ugodna je tudi struktura prodaje po trgih - s prodorom na špansko in portugalsko tržišče, kjer ni sezonskih nihanj, so se izboljšale prodajne možnosti za zimске mesece.

PC Masivno pohištvo beleži zaostanek za lansko proizvodnjo za 6% ter za načrtovano 18%. Glavni razlogi za zaostanek so v tem, da so se soočali z izpadom naročil pri najpomembnejšem kupcu - grupaciji ATLAS v Nemčiji, slabša pa je bila tudi prodaja preko lastne maloprodaje na domačem trgu. Prodajna vrednost je tako za 20% zaostala za načrtovano in 5% za lansko. Razvili so nove prodajne programe v hrastu, brezi in češnji, za katere so kupci že pokazali zanimanje in zato boljše prodajo načrtujemo konec leta in v prvi polovici leta 2006.

PC Notranja vrata zaostaja 5% za lanskoletnim obsegom proizvodnje, za načrtovanim pa kar za 14%, predvsem zaradi pomanjkanja naročil. Samo s kupcem MB Nemčija je bila dosežena 23% slabša realizacija kot lani. Uspešno pa so se zmanjšale obstoječe zaloge gotovih izdelkov, zaradi česar je bila dosežena 1% višja prodajna vrednost kot v lanskem letu, za načrtovano pa je 6% zaostala.

PC Maloprodaja&Inženiring dosega razmeroma dobre prodajne rezultate pri maloprodajnih kupcih na domačem trgu (tudi z odprtjem novih franšiznih trgovin v Mariboru in Trebnjem) in pri inženiring poslih, pri čemer bo potrebno še posebej pospešiti prodajo notranjih vrat in pohištva.

Irena Cepič

DRUGA FAZA PRENOVE PODJETJA

V zadnjih treh letih smo vpeljali v poslovanje družbe veliko korenitih sprememb. Le temu se imamo zahvaliti, da smo v času nadaljnjega hitrega poslabševanja situacije na trgu lansko leto že dosegli pozitiven rezultat iz poslovanja. V tem času je predvsem v Nemčiji propadlo ali so bili kupljeni večje število pomembnih proizvajalcev vrat in opažnih plošč. Tudi položaj Lipbleda se je napram ekonomičnim konkurentom okrepil. Največ je bilo narejenega na naslednjih področjih:

1. Trženje

Prodajo smo razširili na nova tržišča. Pridobili smo veliko novih kupcev. Odvisnost od prodaje posameznim kupcem je manjša kot je bila prej. Po zaslugi maloprodaje in inženiringa postopoma pridobivamo večji delež tudi doma.

2. Povečanje proizvodnje opažnih plošč

V obdobju 2003 - 2005 smo povečali letno proizvodnjo iz 1.220.280 m² na letošnjih 1.331.400 m².

3. Sanacija terjatev

Šele v letošnjem letu smo spravili odprte terjatve v normalne okvire. Pred tem pa je bilo potrebno mukotrpno sanirati za več kot 300 mio SIT starih terjatev, ki so večinoma nastale v letih 2000 in 2001, predvsem na območju bivše Jugoslavije.

4. Vpeljava novega informacijskega sistema z novimi postopki dela

Na videz manj pomembne spremembe, v bistvu pa brez nove informacijske podpore takšen napredek, kot je bil dosežen, ne bi bil možen.

Logično se ob tem postavlja vprašanje: »Zakaj zopet spreminjati, ker vsi vemo, da so spremembe za večino zaposlenih neprijetne?« Ne želim odgovoriti z znano resnico, da so spremembe edino, kar je stalno v življenju. V naslednjih nekaj letih se bodo razmere na trgu prej poslabševale kot izboljševale in Lipbled mora iz poslovanja ustvarjati dobiček, tako da bodo lastniki končno lahko dobili vsako leto dividende. Posebej na lastniškem področju, kjer je država tretjinski lastnik Lipbleda, se bo v bližnji prihodnosti verjetno marsikaj

spremenilo. Nočem niti ugibati kaj, vem pa, da kdorkoli že bo lastnik, bo zahteval dobičkonosno poslovanje in vsaj normalen donos na vloženi kapital. Če tega ne bomo uresničili, bodo lastniki ukrepali tako, da ne bo prijetno ne za vodstvo ne za ostale zaposlene.

Program prenove, ki zajema celotno družbo, je na več sejah obravnaval kolegij predsednika uprave. Izvršni direktorji so pripravili ukrepe, ki jih je verificiral kolegij. Program smo na zadnji redni seji v septembru predstavili nadzornemu svetu, ki ga je v celoti podprl.

Lipbled je pred novo veliko preizkušnjo v času tektonskih premikov, posebej na področju globalizacije proizvodnje, ko velike

ribe žro majhne. Usoda Lipbleda v največji meri zavisi od nas zaposlenih in še posebej vodstva. Zato smo se v upravi odločili, da pristopimo k drugi fazi prenove podjetja, katere cilj je povečati kritje za 2 mio EUR ob nespremenjenih vrednostih zunanjih storitev, odpisov terjatev in števila zaposlenih. Namreč, če se ena od naštetih spremenljivk spremeni, je potrebno doseči ustrezno večje kritje (npr. če se povečajo stroški prevozov (zunanja storitev) ali odpišemo več slabih terjatev kot je načrtovano, je potrebno za enak rezultat več prodati in realizirati ustrezno višje kritje). Po ambiciozno zastavljenem terminskem planu naj bi bil projekt končan konec naslednjega leta. Za uspešno izvedbo akcijskega načrta bomo morali uresničiti naslednjih deset ključnih nalog:

1. Pregledati in po potrebi spremeniti delovne postopke

(sodeluje zunanja firma PISK)
V zadnjih letih smo v proizvodnjo vpeljali veliko nove opreme vključno z informatiko. Ugotavljamo, da so delovni postopki večkrat ostali takšni kot prej.

2. Pregledati in ustrezno spremeniti organizacijo

(sodeluje zunanja firma PISK)
Spremembam delovnih postopkov mora slediti drugačna organizacija.

3. Zmanjšati delež režije

(v Direkciji in PC)
Kljub zmanjševanju v zadnjih treh letih je delež režije napram proizvodnim

delavcem še vedno prevelik.

4. Povečati prisotnost tehnologov in vodilnih delavcev PC v proizvodnji ter izboljšati komunikacijo prodaja - proizvodnja

Nič ni vredno, če vsak dela za sebe. Potrebno je timsko delo.

5. Močno povečati produktivnost proizvodnega dela

Boljša organizacija in sodelovanje ter večja angažiranost so predpogoj za večjo učinkovitost celotnega sistema. Dodana vrednost na zaposlenega je v zahodnih državah 1 do 1,5 krat večja pri nas. Višja produktivnost je edini vzvod za povečanje plač.

6. Povečati obseg prodajnih aktivnosti in pridobiti več naročil

Še vedno nam manjka naročil za notranja vrata in pohištvo. Le večji obseg pridobljenih naročil omogoča povečati proizvodnjo.

7. Izboljšati storitev montaže

Veliko je kupcev, ki želijo pri nakupu vrat tudi montažo. Od kvalitetne in v roku izvršene montaže je odvisno zadovoljstvo kupca.

8. Osamosvojitvev PC Masivno pohištvo

Pohištvo že vrsto let dela z izgubo. Osamosvojitve bo pomenila trenutek soočenja z resnico. Če z novimi ukrepi na področju trženja in organizacije proizvodnje ne bomo uspeli poslovati brez izgube, potem bomo morali program prodati ali zapreti. Verjamem pa, da so realne možnosti, da predvsem z uvedbo kooperacije s tujimi partnerji uspemo rešiti proizvodnjo tako lepih izdelkov, kot je naše pohištvo, kar nam priznavajo tako kupci kot konkurenca.

9. Ustanovitev invalidskega podjetja

Namen je invalidom zagotoviti ustreznna delovna mesta in od države dobiti ustrezne olajšave pri plačilu davkov. Pri tem zamujamo vsaj 7 do 8 let, saj so vsa večja slovenska podjetja ustanovila invalidska podjetja že sredi devetdesetih let.

10. Soupravljanje MLS

V Bohinju želimo skupaj z GG Bled soupravljati lupilno linijo in skladišče hlodovine, katerega solastnik je Lipbled. Cilj soupravljanja je doseči boljšo učinkovitost in organizacijo MLS, ki bo pripomogla k večji produktivnosti naše žage.

Alojz Burja, predsednik uprave

Razvoj funkcijskih vrat

Letos avgusta je bil v Lipbled sprejet nov organizacijski predpis o razvoju izdelkov in tehnologije PC Notranja vrata. Organizacijski predpis določa postopek in odgovornosti na področju razvoja izdelkov in tehnologije. V njem so opredeljene pripravljalne in izvajalne aktivnosti razvoja. Pod pripravljalne aktivnosti razumemo vhodne podatke za razvoj, ki se pripravljajo v skladu s strateškim poslovnim načrtom podjetja. Izvajalne aktivnosti ločimo na tekoči in strateški razvoj. Tekoči razvoj so takojšnje razvojne aktivnosti na podlagi konkretnih povpraševanj kupcev, kar pokriva DS Tehnološka priprava dela, strateški razvoj, ki ga pokriva DS Raziskave in razvoj, pa so projekti, ki jih potrди strokovni svet v skladu s strateškim poslovnim načrtom. Tekoči in strateški razvoj v praksi nista strogo ločena, saj se velikokrat prekrivata in je potrebno delati skupaj, sploh pri inženiring projektih.

Mehanski test z žogo po SIST EN 949

Aktualni razvoj funkcijskih vrat že poteka v skladu z novim organizacijskim predpisom. Vhodne podatke za izdelavo načrta razvoja funkcijskih vrat smo zbrali DS Trženje in DS Raziskave in razvoj, vsebovali pa so tržno zanimive tipe funkcijskih vrat z osnovnimi lastnostmi, ciljno prodajno ceno ter oceno letne prodajne količine. Na podlagi vhodnih podatkov je bil nato izdelan in potrjen »Načrt razvoja funkcijskih vrat 2005 – 2006«, v katerem je rangiranih sedem funkcijskih vrat. Na prvem mestu so požarna vrata EI 30, z zvočno izolativnostjo 32 dB in klimatsko odpornostjo K2 na kovinskem in suhomontažnem podboju za slovenski trg.

Načrt razvoja je precej zahteven, saj je v načrtu skupaj sedem funkcijskih vrat, kar pa po drugi strani nekoliko zniža stroške razvoja posameznega tipa vrat. Prijavili smo se tudi na razpis Ministrstva za gospodarstvo, ki nam bo

Požarni test po EN 1634-1 v laboratoriju na češkem (PAVUS)

do konca oktobra sofinanciralo razvoj funkcijskih vrat. Načrt razvoja določa najprej izvedbo predtestov na zvočno izolativnost in klimatsko odpornost, na podlagi katerih se določi končna konstrukcija posameznih vrat in nato izvede še uradno tipsko preizkušanje. V primeru požarnih vrat sledi še certificiranje vrat.

Šele na podlagi dokončanih pripravljalnih aktivnosti se tako prične dejanski razvoj vrat. Na vrsti je pridobivanje še zadnjih informacij s področja stroke, dobaviteljev in konkurence, pridobivanje novih materialov, projektiranje in preizkušanje konstrukcij, seveda ob upoštevanju obstoječega stanja in cenovne ustreznosti. Sledi rezervacija terminov v laboratorijih, izdelava vzorcev ter montaža in testiranje vrat, kjer zvmemo za končni rezultat. Vsak del tega procesa je pomemben in nikoli vnaprej zagotovo ne veš, kako se bodo vrata obnesla na zadnji stopnički, to je na uradnem testiranju. Je pa vsak rezultat, tudi če je slabši od pričakovanega, zelo dobra informacija za nadaljnji razvoj. Najtežje je namreč razvijati brez ali s premalo podatkov, oziroma brez osnovnih raziskav. Tak razvoj je streljanje na prvo žogo, včasih se posreči, včasih ne, v nobenem primeru pa nimaš podatka, kaj je na rezultat sploh vplivalo.

Konec avgusta smo tako v Sauerland Test Centru izvedli predtest zvočne izolativnosti enajstih različnih konstrukcij vratnih kril, v klimatskem laboratoriju za preizkušanje pohištva na Biotehniški fakulteti v Ljubljani pa ta trenutek poteka že drugo 28 - dnevno predtestiranje klimatske

odpornosti treh konstrukcij funkcijskih vrat. Trenutno so v fazi izdelave že prvi vzorci, definirani na podlagi rezultatov z opravljenih predtestov. Prvi tipski požarni test na ZAG-u bo tako izveden že 18. oktobra, prvo tipsko zvočno testiranje na LSW Rosenheim pa 27. in 28. oktobra. Rok za izpeljavo glavnih tipskih preizkusov je konec letošnjega leta, zaključek projekta pa je težko vnaprej napovedati, sploh pri požarnih vratih, kjer je pridobitev certifikata zelo zahtevna. Pri nemških proizvajalcih velja, da razvoj funkcijskih vrat traja eno do dve leti in pol, odvisno od zahtevnosti vrat.

V Sloveniji nimamo standarda za vrata in čakamo na izid dveh evropskih standardov, EN 14351-2 za notranja vrata in EN 14351-3 za požarna vrata, ki ju bo SIST prevzel takoj, ko bosta objavljena v uradnem listu EU. Ker pa se to še nekaj let ne bo zgodilo, je trenutno v Sloveniji pot do pridobitve dovoljenj za prodajo požarnih vrat, ki morajo biti po zakonu certificirana, precej zapletena in dolga. Po uspešno izvedenem požarnem tipskem preizkusu pri pooblaščenem organu, je namreč potrebno pri ZAG Ljubljana vložiti še zahtevo za izdajo slovenskega tehničnega soglasja in oddati tehnično mapo. V primeru, da je vloga popolna, se nato sklene pogodba o pripravi STS. Slovensko tehnično soglasje vsebuje pravno podlago, splošne pogoje, opis proizvoda, opredelitev namena uporabe, značilnosti proizvoda, metode dokazovanja, vrednotenje, potrjevanje skladnosti proizvoda, identifikacija proizvoda, poročila, referenčno dokumentacijo in druge vire ter priloge. Zraven je še načrt kontrole proizvoda in komponent ter načrt kontrole s strani certifikacijskega organa. Organ za tehnična soglasja podeli STS za dobo 5 let. Na podlagi STS ima proizvajalec nato možnost pri organu za tehnična soglasja ZAG Ljubljana pridobiti še certifikat o skladnosti. Pred trženjem proizvoda mora namreč proizvajalec z izjavo o skladnosti potrditi skladnost proizvoda z zahtevami podeljenega STS in s certifikatom o skladnosti.

Kot lahko razberete, je postopek pridobivanja dovoljenja za trženje požarnih vrat zelo zahteven in je proizvajalec tako po uspešno opravljenih tipskih preizkusih komaj na pol poti. Za požarna vrata, za katera smo že opravili tipske teste, ima Lipbled že od aprila letos vloženo zahtevo za izdajo petih STS-ov, vendar bomo šele ta mesec na vrsti za dokončno usklajevanje in podpis pogodbe. Po zagotovitvi ZAG Ljubljana bo postopek certifikacije gotov pred koncem leta.

Če hočemo biti priznan proizvajalec kompletnega programa vrat, nas bo trg prisilil, oziroma nas je delno že, da razvoj funkcijskih vrat ne bo le občasen projekt, ampak strateško podprt kontinuiran proces. Trg postaja vedno zahtevnejši in kdor hoče biti uspešen v borbi za tržni delež mora v razvoj vlagati več od konkurence. Smo na dobri poti, saj smo letos na sejmu Dom v Ljubljani prejeli za funkcijska požarna vrata EI30 znak Evropska zvezda, z njimi pa smo uspešni tudi pri pridobivanju objektivnih poslov.

Blaž Turk

Pohištveni sejem MOW

Pohištveni sejem MOW se odvija že več kot 50 let v več krajih na področju osrednje Westfalije na severu Nemčije. Danes je to eden največjih pohištvenih sejmov na svetu in Evropi, namenjen izključno nakupovalcem pohištva – grosistom in je za javnost praktično zaprt. Za proizvajalce pohištva, ki so usmerjeni v prodajo svojih izdelkov v največji Evropski trg - Nemčijo, je ta sejem izrednega pomena, saj nakupovalci tu formirajo večino svojega prodajnega programa za naslednje leto in ga praviloma do naslednjega sejma ne spreminjajo.

lipbled®

Na 250 m² površine smo razstavili 9 spalnic, od tega štiri nove programe. Vse modele smo predhodno poslikali v foto studiu v Bellefeldu in pripravili kvalitetno slikovno gradivo. Tudi pri aranžiranju ambientov smo pristopili na nov, modernejši način. Vse to se je na koncu rezultiralo v boljših prodajnih rezultatih, kljub še vedno močni in poglobljeni recesiji v Nemčiji in posledično slabšem obisku kot v preteklih letih. Nejasna politična situacija pušča namreč globoke posledice tudi v nemškem gospodarstvu in seveda tudi v potrošnji.

Od novih modelov sta najbolj uspela programa PALAZZO v masivni češnji in DORINA v bukvi. Spalnico PALAZZO smo plasirali na trg že konec avgusta, na sejmu pa smo jo uspeli prodati še največji avstrijski pohištveni verigi KIKA in posamičnim novim trgovskim hišam. Tudi spalnico DORINO bomo kot kaže zanesljivo uspeli plasirati vsaj našim največjim stalnim kupcem, kot sta grupacij ATLAS in WECCO.

lipbled®

Od obstoječih naših programov je bil najbolj opazen program TARA, kljub temu, da smo ga predstavili že tretjič. Že v oktobru pošiljamo prvih dvajset vzorcev verigi VME, prodajo pa želijo razširiti še na mladinski program. Močno zanimanje je pokazala tudi veriga EMV, katerim smo že posredovali našo ponudbo. Praviloma pa se kupci za nakup določenih modelov odločajo v obdobju po sejmu, zato bodo v naslednjih mesecih posejemske prodajne aktivnosti bistvenega pomena. Nekaj pomembnih terminov in ponovnih predstavitev naših programov imamo že rezerviranih, nekaj pa jih še pričakujemo.

Ivan Bassanese

HOMAGTREFF 05

Obiskovalcev na HOMAGTREFFU nikdar ne manjka

Preden ste si ogledali zgornjo sliko, ste se gotovo vprašali, zakaj tak ali tako nemški naslov. Gre seveda za sestavljenko, pri kateri so Nemci ali bolje nemško govoreči narodi nenadkriljivi, saj znajo iz najmanj dveh in ponavadi iz precej več pojmov narediti enega povsem novega. Da je HOMAG v lesni industriji pojem zase, nam verjetno ni potrebno posebej poudarjati (lahko pa si ogledate lanskoletno številko revije LES 11/2004), za TREFF pa velja pogledati v kakšen nemško-slovenski slovar. Najbolj primeren prevod bi bil snidenj, izvedeno iz treffen (kar dokazuje, da Nemcem tudi okrajšave niso tuje).

Kakorkoli, tudi sam HOMAGTREFF ali snidenje v (tovarnah) HOMAG je postal nov pojem, ki se je v svoji 13. izdaji potrdil v zadnjem tednu v septembru tudi letos. Organiziran je bil v obliki hišnih sejmov v sedežu HOMAG v Schopflochu ter v nekaterih firmah iz skupine: HOLZMA v Calw – Holzbronn, FRIZ v Weinsbergu in HOMAG FRANCE v Schiltigheimu (F), vse v premeru nekaj 10 km okrog idilične planote Schwarzwald.

Slogan letošnjega snidenja je bil S sistemom do uspeha, tema pa Gospodarnost in fleksibilnost, ki jo predstavljamo s prostim prevodom uvodnega odstavka iz enega od sporočil medijem: Za dolgoročni uspeh v trdem konkurenčnem boju se danes zahteva bistveno več kot zgolj visoko zmogljive posamične stroje. Zato skupina HOMAG ponuja tudi povsem usklajene sistemske pretočne tehnologije, to je poleg samih strojev tudi kompletne podatkovne povezave, posluževanje in organizacijo kot tudi informacije in logistiko.

Firma HOMAG torej stavi na sistemske obravnave in kompletno reševanje določenih poslovnih izzivov in proizvodnih problemov. Prilagodila se je aktualnim zahtevam po gospodarni in fleksibilni proizvodnji ter ponuja rešitve za široko paleto izdelkov oziroma za različno velike proizvodne količine, od serijskih do posamičnih izdelkov.

• **CNC večstopenjski lesnoobdelovalni stroji**
HOMAG je občutno razširil paleto izdelkov, ki jih je možno

izgotavljati s t.i. stacionarno tehniko različnih obdelovalnih centrov (z dodelavami robov ali brez). Večstopenjski obdelovalni stroji so opremljeni z različnimi pomičnimi in nepomičnimi vkladalnimi in razkladalnimi sistemi ter z različnimi kompletnimi obdelovalnimi sklopi (celicami). Ponudba obsega različne izvedbe od enostavnejših do kompleksnejših razstavljenih modelov **VENTURE 10** (za kompletno avtomatsko obdelavo plošč) in **VENTURE 20** (z univerzalno platformo za vpenjanje 360-stopenjskega agregata **PowerEdge** za obdelovance debeline do 10 mm).

• Kompletna izdelava pohištva na enem stroju

o Pod oznako **LeanFactory** je HOMAG prvič predstavil domiselno kombinacijo večstopenjskega obdelovalnega stroja in žagalnega stroja za razžaganje plošč (ali bolje izžaganje plošč po t.i. nesting postopku gnezdenja, ki je prišel iz ZDA). V kratkem: gre za tehniko kompletne izdelave od razžaganja plošč (preko robnih obdelav ter vrtanja in rezkanja) do praktično za montažo pripravljenih elementov pohištva, ki je podprta z modernim strojnim krmiljenjem **PC 85**.

o Razstavljeni večstopenjski obdelovalni stroj **BOF 612** je koncipiran za sinhrono obdelavo dveh izdelkov (npr. front iz MDF) in opremljen z avtomatskim vkladanjem.

o Novi agregat za oblepljanje robov **EasyEdge**, ki ga lahko uporabimo na vseh večstopenjskih obdelovalnih strojih z ustrežno konfiguracijo (vsi novi in predelani stari), je bil razstavljen na stroju **BAZ 211**, ki predstavlja ceneno rešitev tudi za manjše obrate.

o Najpomembnejša 5-osna tehnika je bila razstavljena na stroju **profi line BOF 311** z vgrajenim agregatom **DRIVE 5+** in opremljena z diagnostiko **woodScout** in s SW za stopnišča **woodStairs**.

o Kot absolutno svetovno novost je HOMAG predstavil kombinacijo agregata za 5-osno rezkanje **DRIVE 5+** in agregata za oblepljanje **PowerEdge** na enem večstopenjskem obdelovalnem stroju, ki tako lahko (z ustreznim novim krmiljenjem) hkrati obdeluje dva povsem različna obdelovanca.

o HOMAG je predstavil tudi **BOF 511**, enega od nove serije večstopenjskih obdelovalnih strojev **profi line**. V kombinaciji z avtomatskim pufrom za plošče z visoko kapacitativnim razžaganjem plošč **PowerNesting** ter z izmenljivim t.i. shuttle sistemom vkladanja in dvema vpenjalnima mizama zagotavlja visoko avtomatizirano in mehanizirano proizvodnjo front oziroma rešitev za prihodnost.

• Formatiziranje in robne obdelave na pretočnih strojih

o HOMAG je kot akcijski model najmodernejše pretočne tehnike predstavil nov zmogljiv dvostranski stroj **KFL 526 Compact** za štiristranske obdelave brez prižaganja robnega materiala, kar je svetovna novost. Odlikuje ga kompaktna izvedba in visoka gospodarnost.

o Enostranski stroji za oblepljanje robov z najmodernejšo tehniko so bili predstavljeni s strojem **KAL 310**. Gospodarnost so povečali z opcijami avtomatizacije in z močno (na račun novega orodja) zmanjšanim odsesovanjem. Pri tem je omenjena tudi cenena izvedba **KAL 310/PT** za (izvozne trge zanimiva) nebrazdana vratna krila.

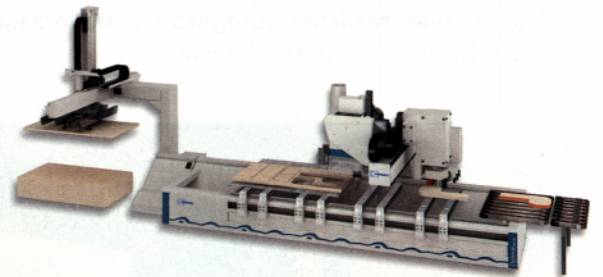
o Z dvojnimi obrezovalnikom iz serije **FPL 220** HOMAG ponuja predvsem novincem v panogi idealen stroj za formatiranje, profiliranje, brazdanje, ipd. tako za pohištvene kot za gradbene elemente.

• Program PRACTIVE za manjša podjetja

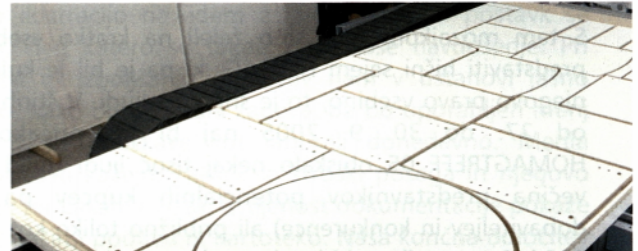
Program **PRACTIVE** obstaja šele 2 leti, nastal pa je v času, ki zahteva od obrtnikov in poddobaviteljev največjo gospodarnost izdelav ob največji kvaliteti izdelkov. Gre za specifične tehnologije tako na nivoju strojev kot ustreznih SW rešitev, ki jih je matična firma HOMAG s

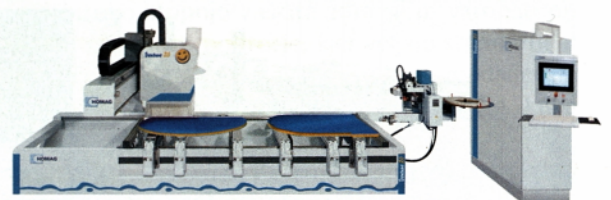
HOMAG Print Factory

HOMAG Lean Factory

PowerNesting

HOMAG Venture 20

firmami BRANDT, BÜFTERING, HOLZMA, LIGMATECH, WEEKE in SCHULER bussines solutions pripravila (in 29. 9. 2005 posebej predstavila) manjšim in srednjim podjetnikom.

• Inovacije

V posebnem, od drugih razstavljenih eksponatov ločenem prostoru, je HOMAG predstavil nekatere aktualne novosti v razvoju tehnologije in perspektivno nove izdelke, ki bodo oblikovali predelavo lesa in lesnih tvoriv v bodočnosti, ki so:

- o Individualna poslikava robov **print line** po ink-jet postopku, npr. več različnih desenov (tekstur in barv) lesa na več zaporednih elementih (vsak z drugačno izvedbo)
- o **I-Flooring**: nov specialni sistem odsesovanja obdelovalnih orodij
- o Nastavljanje obdelovalnih orodij z **mikročipi**
- o **Magnetna veriga** za transport obdelovancev skozi stroj, ekstremno tiha in odporna proti obrabi
- o **Novi sistemi različnih agregatov**, ki bodo zagotavljali večjo točnost in dinamiko obdelav

Obiskovalcev na HOMAGTREFFU nikdar ne manjka

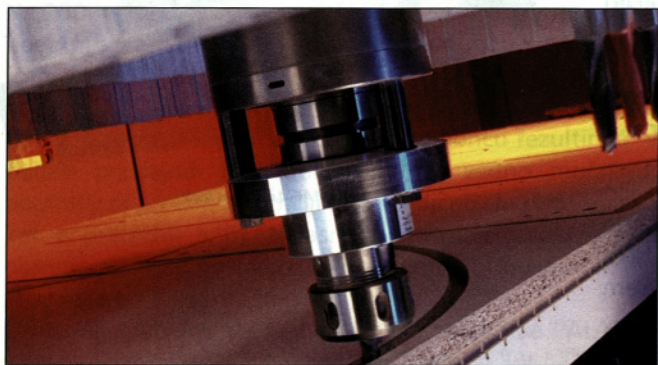
Seveda pomeni tako veliko število obiskovalcev za nekaj izbranih gostiteljev kar precejšnjo (celodnevno) obremenitev, vendar se HOMAG zaveda vseh prednosti, ki jih zagotavlja taka prireditve. Za razliko do bienalnega sejma LIGNA - Hannover, ki ga obišče tudi veliko recimo radovednežev, pridejo na sedaj že vsakoletni HOMAGTREFF večinoma samo tako ali drugače angažirani gostje s povsem definiranimi konkretnimi problemi in z vsaj delno nakazanimi rešitvami. V času dokaj kompliciranih strojev in kompleksnih linij se do optimalnih rešitev pač ne da priti več drugače kot s konsekvantnim sodelovanjem, ki zahteva precej usklajevanja in včasih tudi preprečevanja.

In za konec in morda v vsaj za nekatere koristno informacijo zapišimo še to, da je hišni sejem postavljen v delu proizvodne ali bolje montažne hale in da si obiskovalci lahko ogledajo vse faze proizvodnje in tudi nekatere službe, ki zanj skrbijo. Pri tem jih spremlja tiho spoznanje ter močan občutek, da delavci vedo, kaj delajo in da to delajo skoraj z veseljem zelo mirno in vestno.

HOMAG tako v precej turbulentnem morju gospodarskih in političnih težav ostaja otok miru, za kar imajo zasluge tako delodajalci kot delojemalci in gotovo nekaj tudi zunanji partnerji, kamor poleg svojih predstavnikov in dobaviteljev nenazadnje mirno lahko prišteje(mo) tudi kupce.

Kdor zna, pač zna.

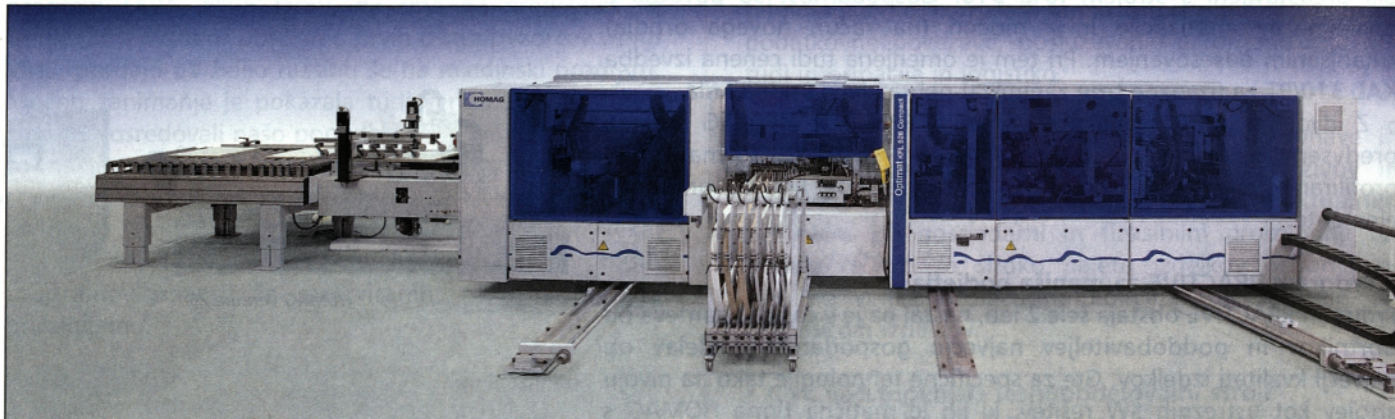
Stojan Ulčar

Efektna slika stroja med delom

S tem mozaikom točk smo želeli na kratko vsebinsko predstaviti hišni sejem HOMAG, ki pa je bil le kulisa za njegovo pravo vsebino, to je snidenje ljudi. V štirih dneh od 27. do 30. 9. 2005 naj bi po pričakovanju HOMAGTREFF 05 obiskalo nekaj tisoč ljudi (med njimi večina predstavnikov potencialnih kupcev pa tudi dobaviteljev in konkurence) ali približno toliko kot v letu 2004. Spremenila naj bi se le struktura, saj so (na podlagi prijav) računali z nekaj 100 obiskovalci iz Azije in nekaj 10 iz ZDA, kar je za HOMAG zelo razveseljivo (in malo manj za evropske aktualne in potencialne lastnike strojev in naprav grupacije HOMAG ter drugih proizvajalcev).

HOMAG KFL625 compact

Barometer sugestij

KUMULATIVA 2003 - 2004		
ORGANIZACIJSKA ENOTA	ŠTEVILO SUGESTIJ	ŠTEVILO SUGESTIJ / ZAPOSLENEGA
PC OPAŽNE PLOŠČE	317	1,174
PC MASIVNO POHIŠTVO	57	0,679
PC NOTRANJA VRATA	212	0,880
PC MALOPRODAJA	24	0,462
DIREKCIJA	48	1,714

Cilj družbe Lipbled 2004: 0,5 sugestije / zaposlenega

Cilj družbe Lipbled 2003: 0,5 sugestije / zaposlenega

KUMULATIVA 2005		
ORGANIZACIJSKA ENOTA	ŠTEVILO SUGESTIJ	ŠTEVILO SUGESTIJ / ZAPOSLENEGA
PC OPAŽNE PLOŠČE	151	0,535
PC MASIVNO POHIŠTVO	15	0,185
PC NOTRANJA VRATA	66	0,273
PC MALOPRODAJA	10	0,357
DIREKCIJA	28	0,903
Lipbled	270	0,407

Cilj družbe lipbled-a 2005: 1 sugestija / zaposlenega

lipbled®

Magister Srečo

ISO 9001 V ZDRAVSTVU - KAJ MI POMENI ?

Standard ISO 9001:2000 je mednarodni standard, ki določa zahteve za sistem vodenja kakovosti v različnih organizacijah. Standard s svojimi zahtevami pokriva vsa področja poslovanja organizacije in je primeren tako za velika kot mala podjetja, proizvodne organizacije in ponudnike storitev. Često se dogaja, da nam dobre, enostavne rešitve, ki so nam ponujene, ne prinašajo pričakovanega. Stvar je v dojemanju pomembnega, v pravem odnosu do tega, kako in na kakšen način smo soudeleženi in nenazadnje, kakšne koristi nam prinaša.

Kaj je ISO ? To poznamo, saj vemo, kako gre to pri nas! Navadno nas teorija ne privlači. Prav ta standard površno gledano daje občutek, da je v tem kup teorije. In mi smo lahko tisti, ki zmoremo zadevo uporabiti v praksi in potem velja, da z malo prakse premagamo kup teorije. V življenju pa hočemo konkretne primere. Izbral sem primer, kako zadeva ISO 9001:2000 lahko deluje v zdravstvu in kaj nam to pomeni. Torej aktualen primer, saj je zdravje najvišja vrednota. Ne kot učna lekcija, pač pa nekaj, kar nam je lahko takoj in kot ponavljajoči primer blizu.

Uporabniki storitev v zdravstvu, pacienti in svojci, se zavedamo svojih pravic. Ne želimo napak zdravstvenega osebja, če pa že nastanejo (ker smo vsi ljudje s svojimi napakami in slabostmi), naj te ne bodo usodne za zdravje in celo življenje posameznika.

Kaj torej v primeru usklajenega delovanja zdravstvene ustanove z zahtevami standarda ISO 9001:2000 lahko uporabnik (odjemalec) pričakuje? To je večje zaupanje v ustanovo, manjše tveganje za nastale napake, večje

zadovoljstvo, večjo konkurenčnost, določitev in izboljšanje procesov(postopkov), merila učinkovitosti, stalne izboljšave, vključenost vseh zaposlenih, boljše komuniciranje, zmanjševanje stroškov, urejenost dokumentacije. Našteta pričakovanja izhajajo iz osmih načel vodenja kakovosti, ki jih kot zahteve opredeljuje standard. V nadaljevanju razmišljanja ugotovimo, da so to povsem normalna pričakovanja uporabnika.

Naj za ilustracijo navedem za nekaj gornjih postavk še prakso, nad katero se takoj izrazi naše navdušenje. Pri določitvi in izboljšanju procesov nam v ustanovi jasno povedo, kako bo potekala zadeva, da bo uporabljen manj boleč način preiskave kot lani ali donedavno. Merila učinkovitosti kažejo, kakšni so stroški posega in njegovo trajanje ter čakalna vrsta. Urejenost dokumentacije pokaže arhiv z našimi podatki in kartoteko. Naša končna odločitev (če le moremo izbirati) je v tem, komu smo podelili zaupanje (osebju, oddelku, ustanovi).

Ta standard ni nadomestilo za druge pristope, ki jih uvaja zdravstvo, pač pa podpira in omogoča lažjo in hitrejšo uvedbo novih metod in sistemov. Za uporabo medicinskih pripomočkov morajo proizvajalci upoštevati vrsto zakonskih zahtev, standardov in drugih pravil, ki zagotavljajo visoko stopnjo zaščite zdravja in varnosti pri uporabi. Torej spet neko področje, kjer veljajo standardi in jih proizvajalci morajo upoštevati. Tudi v medicinskih laboratorijih je kakovost opravljenih storitev še kako pomembna za zdravje ljudi.

Pacienti in svojci pričakujemo in zahtevamo kvalitetne storitve. Poskusimo našega kupca razumeti v vlogi pacienta ali svojca !

(Delno povzeto iz Poročila SIQ št. 43)

Srečo Magister

PREDSTAVLJAMO SODELAVCE

Jelka Rakuš, tehnologinja v PC notranja vrata in uspešna vsestranska športnica

Povejte nam kaj o svoji mladosti, prosim!

Svoje otroštvo in mladost sem preživljala v Bohinjski Bistrici in na babičini kmetiji na Brodu. Že zelo zgodaj sem šla na pot tekmovalnega športa, saj sem že v osnovni šoli začela smučati, teči na smučeh, se ukvarjati z atletiko in igrati odbojko.

Kako ste se odločili za delo v podjetju Lipbled? Katera dela ste opravljali v okviru vaše kariere v našem podjetju in kaj delate sedaj?

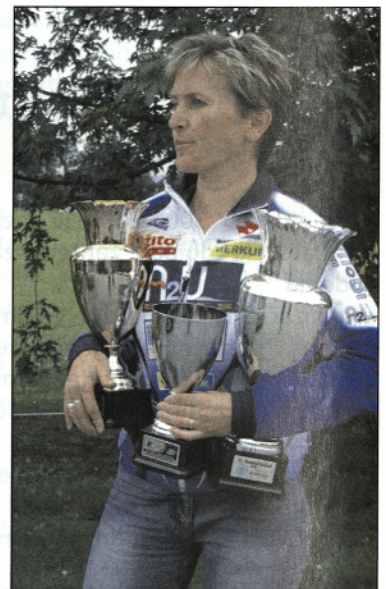
Zaposlitev v Lip Bled ni bila stvar kakšne posebne odločitve, ampak zgolj naključje, veliko pa je k temu pripomogla bližina podjetja v Bohinjski Bistrici. Svoje delo sem začela in ga osem let opravljala v PC Opažne plošče. Vmes sem se poročila, ustvarila družino, nato pa se preselila na Bled. Pet let sem bila zaposlena v proizvodnji vrat na Rečici in se ob delu vpisala na višjo lesarsko šolo na Biotehnični fakulteti v Ljubljani. Med tem sem se že preselila med tehnologe in zaključila svoj višješolski študij na omenjeni fakulteti.

Vendar sem potrebovala nove izzive, zato sem se vpisala na Visoko šolo za menedžment v Kopru in jo tudi uspešno zaključila. Vzporedno s tem pa sem na športni fakulteti v Ljubljani opravila strokovni tečaj za kolesarskega trenerja. Kar nekaj let sem preživela ob treniranju mladih kolesarjev iz blejskega kluba, najprej kot pomočnica trenerja, mojega moža, kasneje pa samostojno. Lani sem delo trenerke prepustila drugim in se odločila le za svojo tekmovalno pot. Ta se nadaljuje pod okriljem Športnega društva Bambi iz Kranja.

Danes še vedno opravljam delo tehnologinje, želja po nadaljnjem izobraževanju pa me še vedno vabi k novim izzivom. V letošnjem letu želim svoj študij menedžmenta na Visoki šoli v Kopru nadgraditi z univerzitetno diplomom.

Nekaj malega ste že omenili o svojem športnem udejstvovanju. Poznamo vas kot

novo GLASILO

vsestransko in uspešno športnico, pa tudi vaša družina je prava športna. Povejte nam kaj o tem delu vašega življenja!

Sem vsestranska športnica. Najraje kolesarim, če pa mi ostane še kaj časa, ga namenim ostalim stvarim in izzivom, katerih je kar precej. Pred časom sem, da bi premagala strah pred višino, skočila bungee jumping s solkanskega mostu. Ker živim z družino v hiši na Bledu, je potrebno tudi marsikaj postoriti doma, na vrtu, katerega imam kar precej, saj sama pridelam vso potrebno zelenjavo pa tudi krompir za ozimnico. Imam tudi psičko Taro, muca, morskega prašička in dva hrčka.

Seveda pa nisem le jaz tista, ki se vsak dan odpravim v službo in popoldne sedem na kolo, ampak imam tudi družino, same navdušene športnike. Šport je način življenja pri nas. Mož Miro je bil tekmovalni kolesar s številnimi odličnimi rezultati, po njegovi poti pa sedaj hodi tudi sin Nejc. Hčerka Špela je že šesto leto veslačica, sin Nejc pa prav tako kot midva z možem, kolesar že sedmo leto. Oba dosejata odlične rezultate, med temi so tudi osvojeni naslovi državnih prvakov.

Katere stvari so vam v življenju najpomembnejše!

Moje osnovno življenjsko vodilo je, da nič ni nemogoče. Tudi tam, kjer bodo vsi ostali odnehali, bom jaz še vedno nadaljevala. Naj bo to pri delu, pri izobraževanju in seveda v športu. To potrjujejo tudi številni dosežki na vseh omenjenih področjih. Najraje pa spregovorim o svojih športnih dosežkih, ki pa jih več ne štejem. Najbolj mi je pri srcu dvakratna zmaga na triatlonu jeklenih v Bohinju in absolutna zmaga v ženski kategoriji na Maratonu Franja. Lani sem postala trikratna državna prvakinja v kolesarjenju, cestni, gorski in vožnji na čas. Ti uspehi so mi dali pogum, da sem se prvič udeležila tudi svetovnega veteranskega prvenstva v Avstriji.

Letošnje leto se je zame začelo strašljivo, s hudim padcem na glavo med kolesarjenjem. Nesreča mi je skoraj preprečila nadaljnjo športno pot. Kar nekaj časa je bilo potrebnega za okrevanje, spet pa se je izkazala moja neustavljiva trma in odločnost, da svoje življenje nadaljujem kot prej. Tretje mesto pri vožnji na čas, ubranitev lanskega naslova državne prvakinja v cestni vožnji in drugo mesto v gorski vožnji me je prepričalo, da sem tudi letos odšla na svetovno veteransko prvenstvo v Avstrijo, kjer sem na cilj privozila med prvimi.

Kljub vsem uspehom na športnem področju (pokalov sploh več ne štejem, na policah pa je že pred nekaj časa zmanjkalo prostora zanje), mi največ pomeni družina in ozek krog pravih prijateljev.

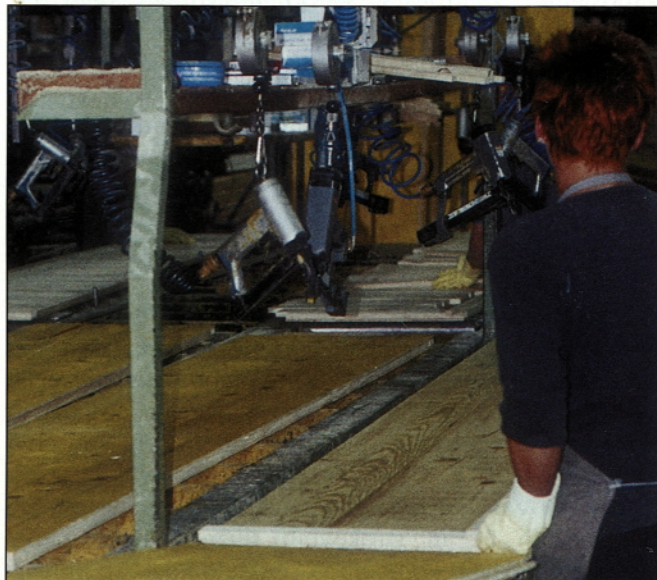
Jelka, hvala lepa za prijeten pogovor. Želim vam še naprej veliko uspehov pri delu, pri študiju in seveda pri športu.

Metod Purgar

Humanizacija delovnih mest v PC Notranja vrata

Med ukrepe za izboljšanje zdravstvenega stanja zaposlenih gotovo sodi humanizacija delovnih mest in oblikovanje delovnih razmer, ki ustrezajo sodobnim ergonomskim zahtevam. Preko posodabljanja tehnološkega procesa dela zmanjšujemo poškodbe pri delu, poklicne bolezni in invalidizacijo delavcev. V nadaljevanju sta opisani operaciji delavca pred avtomatizacijo ter po avtomatizaciji s pomočjo nakladalno prekladalne naprave podjetja PROCESS iz Gornje Radgone.

Delavec je dnevno preložil od 900 do 1600 kril teže 20 – 30 kg. Višina zložaja je bila na začetku nekje 1200 mm, končni, najnižji nivo dviga pa 300 mm. Po avtomatizaciji je vkladanje vratnih kril v napravo avtomatizirano, delavec le pripravi zložaj do vhoda v napravo, za pravilno pozicijo pod nakladačem pa naprava z gnanimi valjčnimi progami poskrbi sama. Naprava je izdelana v skladu z zadnjim stanjem tehnike ter uporabniku prijazna za posluževanje preko OP » Touch – screen« panela.

Skrb za delovne pogoje ob varnosti in kakovosti postaja sestavni del razvojne politike podjetij in PC Notranja vrata se je tega problema zagotovo lotila celostno.

Ana Kapel
Štefan Beznik

Revizija Izjave o varnosti z oceno tveganja

Leta 1999 je izšel nov Zakon o varnosti in zdravju pri delu, ki je upošteval direktivo EU in v njem je bil uveden nov pojem »Izjava o varnosti z oceno tveganja«, kjer 14. člen določa:

»Vsak delodajalec mora izdelati in sprejeti izjavo o varnosti v pisni obliki, s katero določi način in ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter jo dopolnjevati (revizija) ob vsaki novi nevarnosti in spremembi ravni tveganja. Izjava o varnosti temelji na ugotovitvah možnih vrst nevarnosti in škodljivosti na delovnem mestu in v delovnem okolju ter oceni tveganja za nastanek poškodb in zdravstvenih okvar«.

Na tej osnovi smo tudi v Lipbled sprejeli do sedaj veljavno izjavo o varnosti z oceno tveganja. Izjava je dokument, s katerim delodajalec pismeno potrdi namero, da bo zagotavljal strokovne kadre in sredstva za to, da bo zaposlenim zagotavljal varno in zdravo delo ter neškodljive delovne razmere, z ocenjevanjem tveganja pa zagotavljal izvrševanje potrebnih ukrepov tako, da bo preprečeval tveganja pri delu na najmanjšo možno mero, zagotavljal potrebne informacije o varnem delu, zagotavljal ustrezno usposobljenost zaposlenih za varno delo ter sredstva za varno delo in realizacijo predlaganih ukrepov.

Od prvotne izjave o varnosti je preteklo že tri leta in v tem času je bilo v podjetju Lipbled izvršenih kar nekaj bistvenih organizacijskih sprememb, sprememba sistemizacije delovnih mest ter nabavljena nova delovna oprema in sredstva. Na podlagi teh sprememb smo pripravili prvo revizijo Izjave z oceno tveganja. Dokument smo pripravljali v okviru tima strokovnih delavcev za VZD po posameznih PC in strokovnih službah ter zunanje strokovne delavke. Pomembna konkretna dela so opravili tudi sodelavci kot predstavniki delavcev, tehnologi, obratovodje, ki posamezna delovna mesta tudi najbolje poznajo, prav tako tudi nevarnosti in tveganja za zdravje, ki spremljajo karakteristične operacije delovnega procesa. Vse te podatke smo skušali v reviziji tudi upoštevati in predlagati ukrepe, odgovorne osebe in roke za izvršitev, vse to pa z namenom dopolnitve varnosti in zmanjšanje možnih zdravstvenih okvar zaposlenih na čim manjšo možno mero. Ugotavljamo, da so pridobljeni novi stroji in oprema z vidika varnosti že razmeroma dobro opremljeni, prevladovati pa so začele nevarnosti za zdravstvene okvare zaradi raznih preobremenitev (fizikalnih in psihičnih), zanemarjanja ergonomskih načel, previsokega hrupa in podobno.

Cilj revizije Izjave o varnosti z oceno tveganja je zagotoviti, da se zaradi sprememb delovnega procesa ne bo nihče poškodoval ali zbolel zaradi dela. Popolne varnosti pa sicer s še tako popolno oceno tveganja ne bo dosežena in bo nad tem treba skrbeti in ocenjevati ter izvajati revizije tudi v bodoče. Skrbeti bo treba, da se predlagani ukrepi realizirajo, da bodo zaposleni delali odgovorno, spoštovali navodila za varno delo ter se ustrezno usposabljali in izobraževali. Le tako se lahko temu cilju čim bolj približamo.

Lado Žemva

»AS SALLAM ALAYKUM«

V restavracijah podjetja Sodexho na LIP-u nam bodo v oktobru v okviru arabske animacije pripravili nekaj dobrot iz kuhinje arabskih dežel. Tukaj je kratka predstavitev arabske kuhinje in področja, iz katerega izhaja.

Arabski svet obsega severni del Afrike, Bližnji vzhod in Arabski polotok. Bližnji vzhod je stičišče narodov, kultur in verstev, od tu tudi izhajajo nekatere korenine zahodne civilizacije. Malokje naletimo na tako strnjeno prostoru na toliko pomembnih spomenikov in

ARABCI: VRSTA KONJEV

Potepanje po tem prostoru je prvovrstno presenečenje - ker tu najdemo pristno arabsko dogajanje barvitih soukov (bazarjev)... pred nami vznikajo čudoviti ostanki preteklosti...

včasih utrjene karavanske postojanke v puščavi in drugi veličastne utrdbe ob razpotnici civilizacij... mogočnima rekama Evfrat in Tigris... križarski srednjeveški gradovi v rodovitnih pogorjih... mrtva bizantinska mesta in osameli mogočni samostani... čudovite mošeje, hani in medrese iz slavni omajadskih časov... v Libanonu Baalbek in Aanjar, v Jordaniji je že samo Petra vredna potovanja! V Egiptu mogočne piramide, sfinge, templji, faraoni, barvni kanjoni, prečudovit podmorski svet....

ARABSKO OBLAČILO: GALABEJA

ARABSKA KUHINJA

Ker je področje zelo veliko, se to odraža tudi v raznolikosti arabske kuhinje. V suhem, puščavskem področju, kjer živijo beduini, je osnovna hrana meso in mleko, v obmorskih, z rastjem bogatih krajih pa je poleg mesa na mizi veliko svežega sadja in zelenjave.

Prevladuje **nemastno meso**: jagnjetina, junetina, perutnina. Muslimani **NE UŽIVAJO SVINJINE**, ker velja za nečisto. **Začimbe** so močne: poper, kumina, pekoča paprika...

Za prilogo je najpogostejše riž ali kuskus. Na mizi je pogosto tudi bob, čičerika, leča in druge stročnice.

Sladice so zelo sladke in mastne, najpogostejše so nadevane z orehi ali pistacijami.

ALKOHOLA v javnih lokalih ne strežejo. Navadno pijejo čaj, vodo in turško kavo.

ŠIŠA je **PIPA** na stojalu z vodnim filtrom, **NAPOLNJENA S POSUŠENIM SADJEM IN DIŠAVNICAMI**. V gostilnah jo kadi pretežni del moške populacije, **ZRAVEN PA PIJEJO ČAJ**.

DATELJNI - V Evropi le redko vedo, da plodovi datljeve palme blagodejno vplivajo na zdravje. Arabci, beduini in stari prebivalci subtropskih sušnih pokrajin jih imajo radi zaradi velike količine sladkorjev in ogljikovih hidratov kot glavnim virom energije. Bogati so z vitaminom B5, kar vpliva na psihofizično kondicijo. So pa tudi bogat vir kalcija, bakra, železa in kalija.

Pohodniki so si ogledali lepote bohinjskih gora

Ekipi balinarjev Bohinja in Rečice

Tik pred startom kolesarjev

Nogometaši rečiških "vratarjev"...čestitamo

Kolesarji so se odpeljali nekaj km do bohinjskega jezera...

Samozavestni "ploščarji" ekipa prihodnosti

Priprave odbojkarjev...

Z malo sreče bi lahko tudi zmagali...

Odlični so bili predvsem na mreži

Virtuozni driblinga niso imeli športne sreče...

PROSTI ČAS

Srečo "moderator" na prireditvi je napovedal II. del srečanja

Predsednik planinske sekcije Zdravko je tudi prejel priznanje...

Odbojkarji na razglasitvi...

Oktet "Lipbled" je najprej odpel pesem "Domovini"...

V kulturnem programu je sodeloval tudi "graščak" s spremstvom

Balinarji na razglasitvi...

Županja Bohinja, direktor Lip-a in župan Bleda so pozdravili srečanje Lip-ovcev

Folklorna skupina iz Bohinja se je predstavila z gorenjskimi plesi

Za ples je skrbel odlični ansambel "Slovenski zvoki" iz Rogaške Slatine

Dvorana "Danica" je bila skoraj polna...

Direktor je podelil priznanja predsednikom planinske sekcije ob 20-letnici uspešnega delovanja

Tudi Jože je bil predsednik planinske sekcije...

Razpoloženje je bilo odlično, kljub glasnim zvokom...

PROSTI ČAS

Boruta ni utrudila vožnja s kolesom...

Kuharji so pekli na žaru

Tudi otroci so se odlično zabavali

Omizje veselih ljudi

Marinka in Vinko v stilu "dunajskega valčka"

Odlična pevka med Lipovci, kar na mizah...

"Tonček" je bil kljub letom več na nogah kot na klopi...

Silva in Tonček - odlična komercialista v stilu odločnega "tanga"

Ob vstopu v dvorano so dekleta delila kape...

Počivam

Za pijačo je bilo dobro poskrbljeno

...ko bom velik bom "Lipovc"...

Tudi čarovnica je bila med nami...

DOGAJANJA NA BLEDU

10.10. – 24.10.2005

DOGAJANJA V HOTELIH

RESTAVRACIJA PANORAMA (tel.: 4 579 1000): vsako nedeljo od 14.-17. ure potekajo Otroške kreativne delavnice za najmlajše. 16. oktobra bo tema delavnic Lačne živali, tako bodo najmlajši izdelovali hranilnike: pujske, medvede,...

WELLNESS ŽIVA (tel.: 4 57 44 228, fax: 4 57 41 768; e-mail: ziva@gp-hoteli-bled.si, http://wellness.hotel-golf-bled.com/, http://www.hotel-golf-bled.com)

V Hotelu Golf so bogato izročilo Rikljijske tradicije naravnega zdravljenja združili z najnovejšimi spoznanji in zasnovali prvi center dobrega počutja na Bledu. Osrednji bazenski kompleks se ponaša z dvema večjima pokritima bazenom z ogrevano termalno vodo in množico raznovrstnih masažnih stolov in ležišč, otroškim bazenom ter manjšim zunanjim bazenom. Svet savn ponuja možnost izbire med štirimi različnimi vrstami savn ter pestrimi možnostmi za počitek pri ohlajanju telesa.

V centru dobrega počutja, ki so ga v hotelu zasnovali s pomočjo izkušenih strokovnjakov s tega področja, se lahko prepustite užitek v sončnem studiu, zeliščnih kopelih, glasbeni terapiji, meditaciji, kopeli v senu, terapiji dežnih kapljic, masaži z vročimi kamni...

URNIK:

- Bazeni: 7.00 – 21.00; ob petkih in sobotah: 7.00 – 23.00
- Savne: ponedeljek – četrtek: 15.00 – 21.00; ob petkih in sobotah: 15.00 – 23.00; ob nedeljah: 11.00 – 21.00
- Center lepote telesa in duha: 9.00 – 21.00

HOTEL JELOVICA (tel: 579 60 00);

Zeleni klub v hotelu Jelovica je do 10.6.2006 odprt vsak dan od 16:00 do 22:00, ob sobotah in nedeljah pa od 12:00 do 22:00. Ob sredah od 9:00 do 12:00 pripravljajo tudi program »Zabava in vadba za dojenčke«, ki ga bo vodila gđc. Polona Rob v sodelovanju s Plavalno zvezo Slovenije. Prijavite se lahko pri vodji programa gđc. Poloni Rob, telefon 041 – 873 341

HOTEL KRIM (tel: 579 70 00): vabi vsak torek na slavnostno večerjo s citrami, vsako sredo na Krimšnita party v K-baru in vsak petek na slovensko večerjo s harmoniko

HOTEL ASTORIA (tel: 574 11 44): izbirate lahko med 30 različnimi okusi ledenih čokolad eraclea, pestrim izborom sladoleda ali pisanim svetom koktajlov. Nudijo tudi 101 palačinko, za ljubitelje vina pa strokovno vodene degustacije najboljših slovenskih vin. Prirejajo tudi slovenske večere z narodno glasbo.

Hotel Ribno (tel: 578 31 00) ponuja možnost igranja tenisa na 5-ih igriščih, tudi v večernih urah, pod reflektorji. Cene za uro igranja:

- od 7.00 do 19.00 1.200,- SIT
- od 19.00 do 22.00 1.400,- SIT

Alp penzion (tel: 574 16 14) ponuja možnost igranja tenisa tudi v večernih urah, pod reflektorji. Ponujajo ugodnosti za imetnike letne karte.

Cene za uro igranja:

- od 8.00 do 19.00 1.200,- SIT
- od 19.00 do 22.00 1.400,- SIT

ZASEDENOST HOTELOV: v hotelih so še proste sobe, vendar priporočamo rezervacije.

RAZNA OBVESTILA

POLETNA SANKAŠKA PROGA NA STRAŽI (tel: 57 80 530)

Cene v SIT			
ŠTEVILO VOŽENJ	1	3	5
ODRASLI	800,00	1900,00	2900,00
OTROCI (5 do 14 let)	500,00	1100,00	1700,00
VOŽNJA Z ŽIČNICO			
ODRASLI	500,00		
OTROCI	300,00		

URNIK OBRATOVANJA do 27.10.:

od petka do nedelje.....od 10.00 do 17.00 ure

V primeru dežja oz. mokre proge sankališče iz varnostnih razlogov ne obratuje.

GRAJSKA ČOLNARNA je odprta ob lepem vremenu, ob vikendih od 10. do 18.ure.

CENIK izposoje čolnov v SIT:	čoln za 3 osebe	čoln za 5 oseb
za 1 uro	2.300,00	2.700,00
vsaka nadaljnja ura*	1.200,00	1.400,00
kavcija	1.200,00	1.200,00

* dodatna ura se zaračuna tudi ob zamudi večji od 15 minut

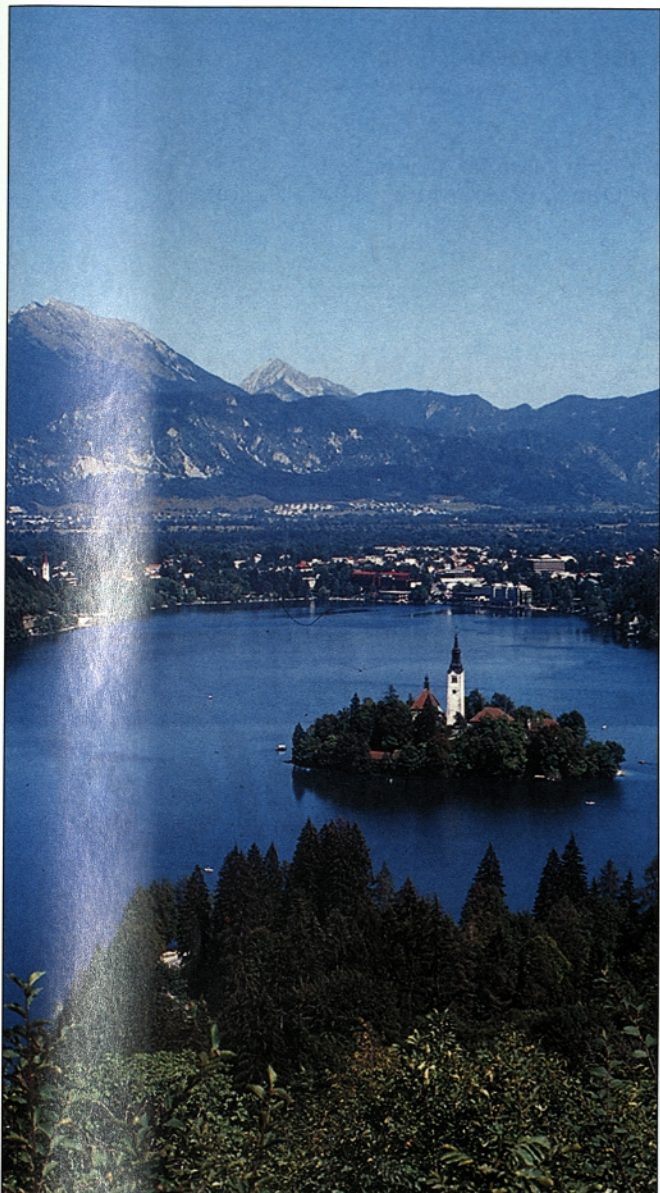
TURISTIČNI VLAKEC (041 608 689) vozi ob lepem vremenu vsak dan od 10. dalje okoli Blejskega jezera vsakih 45 minut po voznem redu, ki je objavljen na postajališčih. Cena vožnje je 600 sit za odrasle in 400 sit za otroke.

SOTESKA VINTGAR (57 25 266) je odprta vsak dan od 8.-18.ure. Vstopnina za odrasle je 600 sit, za študente 500 sit ter za otroke do 14. leta 300 sit. Za skupine nad 10 oseb je vstopnina za odrasle 500 sit in za skupine otrok 250 sit.

BLEJSKI GRAD (578 05 25) je odprt vsak dan od 8. do 19.ure. Vstopnina za odrasle je 1200 sit, za študente in dijake 1100 sit, ter za otroke do 14. let 700 sit.

GRAJSKA TISKARNA IN GRAJSKA KLET- ogled je možen po dogovoru na tel. 041 630 263.

GRAJSKA ZELIŠČNA GALERIJA z zeliščnimi izdelki Dvorca Trebnik, Kartuzije Žiče, Patra Ašiča iz Samostana Stična in okoliških zeliščarjev lahko obiščete vsak dan od 10h do 13h. Ogled je možen tudi po dogovoru na tel: 031 643 733.

WELLNESS CENTER BLEDED (57 45 709) – v Športni dvorani na Bledu, je odprt vsak dan od 9.-22. ure in ob nedeljah od 14.-22.ure. Nudijo različne vadbene programe kot so: fitnes, aerobika, joga, karate, telovadba za otroke, masaže ter masažni bazeni in savne. Člani Wellness centra Bled imajo popust pri vseh storitvah.

ROCK BAR BLEDED – Vsak vikend party-ji raznovrstnih pijač in promocije ter prenosi pomembnejših športnih dogodkov na velikem platnu.

BAR UNION 99 – Na velikem ekranu prenašajo pomembnejše športne dogodke.

INTERNET KOTIČEK: Hotel Park, Hotel Kompas, Hotel Jelovica, Penzion Bledec, Hotel Krim, Hotel Astoria, Cocktail Bar Apropos, Bar Union 99, Tri Te d.o.o.

KONGRESI, SEMINARJI:

- Festivalna dvorana Bled, 13 – 15. oktober - Appropriate Use of Antimicrobials in Diseases Management Series Meeting (DMS)

- IEDC – Poslovna šola Bled, 14. oktober - Letni forum najvišjih vodilnih
- IEDC – Poslovna šola Bled, 18. - 21. oktober - Finance za nefinančnike

RAZSTAVE

- **Knjižnica Blaža Kumerdeja (tel.: 04 / 57 51 600):** V mesecu oktobru potekajo naslednje razstave:

- 1. – 16. oktober: "ENO PRAVLJICO? NEEEE, RAJE TRI!!!" Ob Mednarodnem tednu otroka bo potekala razstava knjig o razvijanju bralnih navad in otrokovem razvoju, pa tudi knjig, ki že same po sebi spodbujajo otroka k branju.

- 17. – 28. oktober: "RAZSTAVA GLINENIH IZDELKOV" Likovne izdelke iz gline razstavljajo varovanci Varstveno delovnega centra Škrat Jesenice

- "BLEJSKE VILE" Razstava razglednic iz zbirke Leopolda KOLMANA.

- **Občina Bled:** Razstava plakatov držav članic EU (učenci OŠ prof. dr. J. Plemlja Bled)

- **Kavarna hotela Astoria:** Razstava fotografij »Utrinki Slovenije« Oskarja Karla Dolenca (Foto klub TNP)

- **Galerija Moro (TPC Bled)** uspešno zastopa v Sloveniji in v Švici mednarodno priznanega slikarja Mersada BERBERJA z njegovimi starejšimi in novejšimi deli (olja na platnu, risbe) ter s celotnim izborom grafičnih listov. Galerija je odprta vsak petek in soboto popoldne ter po dogovoru. Lastnica galerije: Irena Kunstelj Moro, tel: 031 467 765, www.morogaleria.com.

- **GRAJSKI MLIN (Grabče 6, Zg. Gorje):** na ogled je razstava slik Poldeta Oblaka. Ogled je možen po predhodnem dogovoru na tel: 041 622 655.

- **HOTEL ASTORIA:** V hotelski kavarni poteka slikovna razstava članov Likovne sekcije VIR Radovljica. V hotelu pa lahko občudujete razstavo slik »Njegovo veličanstvo, Bližnji vzhod«, katero so pripravili člani Fotokluba TNP.

- **HOTEL RIBNO:** V hotelski restavraciji poteka slikovna razstava članov Likovne sekcije VIR Radovljica

- **VILA PREŠEREN:** razstava unikatnih izdelkov iz steklarne Rogaške

- **IEDC – Poslovna šola Bled:** Na ogled sta razstavi: Evropa 2020 in klasična zbirka IEDC

- **GALERIJA VILA NANA (Hotel Trst):** Razstavljajo: Jože Tisnikar, J.Peternej – Mausar, Andrej Prah, Josip Generalić, I.Lacković – Croata, Ivan Rabuzin, Mijo Kovačić, st.Večenaj, Martin Mehkek, Milan Nadj, Pintarić – Puco in drugi. Na razstavi si lahko ogledate tudi eksponate modernih slovenskih umetnikov.

Prodajne razstave Galerije Vila Nana pa potekajo tudi v hotelu Jelovica in hotelu Kompas na Bledu.

Informacije: 04/ 57 43 104 ali 04/ 57 41 357.

- V hotelih (Golf, Park, Jelovica, Kompas, Krim, Astoria) in galeriji Vila Nana so na ogled stalne razstave.

Turistično informativni center Bled - TIC pri TD Bled je odprt vsak dan od 8. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 11. do 17.ure.

Vljudno vabljeni na Bled!

KADROVSKE SPREMEMBE V AVGUSTU IN SEPTEMBRU

Program opaznih plošč

prišli : Saličević Vekaz, Biček Mitja, Grilc Petra, Fajfar Nataša, Cesar Igor
odšli : Polak Boštjan, Konavec Dragoslav, Sodja Darja, Frelih Marko, Dulić Suzana
upokojili : Petkoš Alojz, Jeklar Jakob
umrli : Mavrer Marija, Kos Frančiška

Program pohištvo

odšli : Cesar Igor

Program notranja vrata

prišli : Polak Boštjan, Žibert Martin
odšli : Zubčič Zvonko, Nagode Stanislav, Nagode Jurij, Dolinar Marko
upokojili: Puc Tomaž
umrli : Robič Janez, Bernik Janez
poročili: Mulej Viktorija, Krašna Miran

Maloprodaja in inženiring

prišli : Zubčič Zvonko, Logar Mitja, Dežman Mateja

STANJE ZAPOSLENIH

	AVGUST	SEPTEMBER
PC opazne plošče	283	282
PC masivno pohištvo	81	81
PC notranja vrata	245	242
Maloprodaja&inženiring	26	28
Direkcija	31	31
LIP BLEĐ	666	664

lipbled®

PESEM GOZDA
V VAŠEM DOMU

SAMO ČLOVEK SEM

*Zdaj sem veter,
ki nosi jesenske
liste sem in tja.
Pa spet sem na
na tleh kot pusta megla.
Se smejem kot sonce,
da objela bi vse,
kar diha in ima
še srce. Samo človek
sem od danes do
jutri. Podnevi se
mimo žalost pripelje,
a za njim tudi veselje.
Nekoč zapisal je nekdo,
da samo ljubezen zdravi
rane. Brez nje še pesnik
brez besed ostane.
Samo človek sem*

Januša Dežman

Slovenija

2003
Sv. Katarina
SAUVIGNON
polsho vino
Vino z zgodovinskega področja
Bled - obronki Homa, 590 m n.v.

lipbled	DEJAVNOST PRIDOBIVANJA SOLI NA SOLINAH	SVINJSKI ZELODEC Z NADEVOM IZ MESA	PRODAJALEC RIB		POVEČANJE PORAST	HRVAŠKO MESTO V DALMACIJI	MOZOLJAVICA	OBROK ODPALČILA POSOJILA
	PRIPADNIK STRANKE							
	3							
	UGLAJENA ŽENSKA							10
	BLODNJAK							
	HUMORISTKA PUTRIH				OTOK V TUAMOTU EVROPSKO VESOLJSKO ZDRUŽENJE			
	DIVJI MERJASEC (STAR.)					SPOJINA ALKOHOLA S KISLINO	KAN PEVEC (PAUL) SLOVENSKI IGRALEC (VOLODJA)	SINJSKA VITEŠKA IGRA
	DAN BREZ ZACETKA SIPEK PESEK				OBŠIREN TRAVNAT SVET OZE KONOPEC		9	
lipbled	SKRBNIK OREDE	AKTIVIST V REVOLUCIONARNEM GIBANJU	GLASOVALCI, VOLIVCI	OSEBNI ZAIIMEK	MRKEV		KURIR	
					NASTAVA		LUTKAR	
	STROKOVNIAK ZA PRAVOPIS						ATA, OČE (LJUBK.) PARADIŽ, RAJ	
	LETALEC, AVIATIK					RIM. BOGINJA LJUBEZNI REKA V FRANCJI		
	NEKDANJA SLOVENSKA SMUČARKA (MATEJA)			NOBELJU		HITER TEK PREDEL. OB BLEJSKEM JEZERU		STARA LEKARNIŠKA UTEŽ
				INDJANKA				TEMAČNOST, TEMNOST
	1000 kg			KIT. RELIGIOZNI NAUK NEIZURJEN, NEIZKUSEN DELAVEC			TOMAS GLOBOČNIK SLOVENSKI DNEVNIK	9
	7							
	SMUČARSKO SREDIŠČE V ŠVICI			AVTOR IN OBLIKA KRIŽANKE: ACI PETERNEL	RIBIČ, KI LOVI S SAKOM	HRVAŠKI PREMIER (IVO) IZDAJATELJ MENICE		
	ZACETEK RUDNIKA	TANTAL PRIPREDETEV OB KONCU SREDNJE SOLE		STEKALIŠČE KANAL ZA ODPADNE VODE, ODTOK			PREDMET POGOVORA VAS NAD SODRAŽICO	
lipbled	LJUBITELJ CVICKA PRIPRAVA ZA TKANJE					GORSKI DNEVNI METULJ 7 DOBRE NADE		
	AMERIŠKA IGRALKA CARERRE		OSEBA, KI ELKA				LETEČI DEČEK Z LOKOM SKLADATELJ ADAMIČ	8
			DEL. KROŽIČE OPEKAČ				JULJU NARDIN	NATRUJ RADIOTELEGRAFSKI KLIC NA POMOČ
	DALMATINSKA ANA		NEKDANJA JAP. PRES-TOLNICA NOČ BREZ SREDINE			MAKEDON. POLITIK (LAZAR) 1. IN 2. VOKAL		1
	12							
	OGRODJE ZA TRTO				PROSTO-DUŠNOST, LAHKO-VERNOST			
	OZARE NA KONCU NJIVE						4 x 25 =	
								4

SLOVARČEK: ANAA - otok v Tuamotu, ESA - evropsko vesoljsko združenje, OISE - reka v Franciji, ILANZ - smuč. središče v Švici, PEROVO - vas nad Sodražico

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
V	E	S	E	L	A	T	R	G	A	T	E	V

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Geslo iz nagradne križanke, izrezano in prilepljeno na dopisnico, pošljite na naslov : LIP Bled, Rečiška 61/a, 4260 Bled (za Novo Glasilo) do ponedeljka, 14. novembra 2005. Nagrade so : 1. vikend v Podčetrtku , 2. majica, 3. kapa.

Pravilna rešitev gesla iz nagradne križanke 21. številke Novega Glasila : DOPUST, POČITNICE

Izžrebani so bili : 1. nagrada – STANE TROJAR iz Zg. Gorij, 2. nagrada IVANKA VOJVODA iz Bohinjske Bistrice, 3. nagrada – JANEZ ŠLIBAR iz Radovljice. Čestitamo !

pesem gozda v vašem domu

lipbled[®]

NE RECI

*Nikar ne reci,
da živetu vredno ni.*

*Sonce prepodi
temne sence noči.*

*Radost se v srce
povrne in
žalost se izgubi.*

*In dan je vsak
kot nitka drobna
v vezenini
življenja. Vredno
je živetu, čeprav
se marsikaj zamenja.*

Januša Dežman

